

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Dordrecht - Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. stra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE :

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74 2406 EP Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

Meditatie

DE ZALIGSPREKINGEN III

Zalig zijn de zachtmoedigen, want zij zullen het aardrijk beërven. Matth. 5:5.

Bij de inlijving in Christus, door het stichten van Zijn koninkrijk in het hart, wordt de mens arm. Hij leert zijn geestelijke armoe kennen, daar de wereld met al haar begeerlijkheden dan voor hem vergaat. En dat, daar de kracht der zonde gebroken wordt in het komen tot de berouwelijke keus. Zodat de dienst des Heeren, naar het woord van de Heere Jezus, hem aanvankelijk al is tot zaligheid.

Maar de zonden, die hij alsdan leert kennen, onder de majesteit van Gods heiligheid, in het licht van de heilige wet, die het hart lief heeft gekregen, daar de Heere haar kwam te schrijven in het hart door Zijn Geest, worden innig betreurd. En in dat treuren is zoetheid en zaligheid, daar zij opkomt uit de liefde die werd uitgestort in 't hart. En daarop volgt: „Zalig zijn de zachtmoedigen, want zij zullen het aardrijk beërven.”

Het is de ware zachtmoedigheid, de innerlijkste tederheid, die hartelijk buigt voor de majesteit van Gods rechtvaardigheid. Toen de Zone Gods sprak tot de Vader: „Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen en Uw wet is in het middengewands.” hield dat in, het zachtmoedig en borgtochtelijk buigen voor de majesteit van Gods rechtvaardigheid. Gelijk als dat ook zo verstaan is door de Vader, daar Hij Hem daarin kwam te zalven met vreugde-olie. En te bekrachtigen met dit woord: „En rijdt voorspoedig in Uw heerlijkheid, op het Woord der waarheid en rechtvaardige zachtmoedigheid en Uw rechterhand zal U vreselijke dingen leren.”

Als waarachtig mens heeft de Zone Gods met de allerinnigste zachtmoedigheid gebogen voor de majesteit van Gods rechtvaardigheid tot in de vloekdood des kruises. En daarmee heeft Hij de genade der zachtmoedigheid verworven, om harde en verharde zondaren, in het nieuwe leven der genade, met de genade van Zijn zachtmoedigheid te versieren. En dat uit liefde tot Gods rechtvaardigheid. Het gaat in het leven der genade van heerlijkheid tot heerlijkheid, als door des Heeren Geest. Heerlijk is het breken van de kracht der zonde in het komen tot de onberouwelijke keus, uit liefde tot de Heere. En heerlijk is het de zonde en dat in de totaliteit van onze verdorvenheid te betreuren in het stof der ootmoediging. Wat alleen mogelijk is in Hem, daar de Heer Jezus zolang Hij de straf der zonde heeft gedragen, de daad der zonde heeft beweend, daar Zijn ziel geheel bedroefd was tot de dood toe. En niet minder heerlijk is het, als het hart, door de genade van de Heere Jezus, krijgt te buigen voor de majesteit van Gods rechtvaardigheid. Daar toch de straf der zonde geheel is in overeenstemming met de daad der zonde. O wat is het heerlijk, God in Zijn rechtvaardigheid hartelijk lief te hebben. En dat met de innerlijke en blijvende bekentenis de eeuwige dood verdiend te hebben. Wat het hart zaligheid doet smaken in Gods goedertierenheid, zij is elke morgen opnieuw en duurt de ganse dag. Wat het hart steeds inniger doet verlangen daarvan eeuwig te mogen zingen.

Maar de zachtmoedigheid, waarmee de Heere Jezus het hart komt te versieren, is niet alleen rechtvaardige zachtmoedigheid, doch ook een zachtmoedige nederigheid. En

om dat te bekomen, nodigt de Heere Jezus ons tot Hem te Komen. Want Hij zegt: „Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven.” Wat de Heere Jezus ons leren kan, daar Hij Zichzelf geleerd heeft.

Want Hij heeft ons in Zijn zachtmoedige nederigheid Zijn dienende liefde ten volle ten toon gespreid. Hij nodigt ons met al onze lichamelijke en geestelijke kwalen tot Hem te komen. Hij wil ons spijzen en laven. Ja; Hij is gekomen om ons te leren leven, door al de omstandigheden van het leven in Hem biddende te verwerken.

Maar daarmee is de zaak toch niet af. Want als de Heere Jezus zegt: „Leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart”, dan wil Hij dat wij als Zijn leerlingen van die dienende liefde ook iets leren betrachten tegenover anderen. Wij hebben ons te vernederen, door Zijn zachtmoedige nederigheid, door anderen te mogen zijn tot een hand en voet op de weg. Maar dan moet het juk van zijn dienende liefde ons dierbaar zijn, door Zijn voetstappen te drukken, door het oog op Hem te vestigen in afhankelijkheid van Zijn Geest. En Hij geeft het hart in die weg rust. Want door dat pad van dienende liefde niet te gaan, leeft u niet in zijn gemeenschap, wat allerlei onrust teweeg brengt in het leven van de mens. Want in Hem alleen is rust en vrede voor het hart door te leven uit Zijn gehoorzaamheid.

En als de Heere Jezus zegt: „Want zij zullen het aardrijk beërven,” dan verbindt Hij aan de rechtvaardige zachtmoedigheid en de zachtmoedige nederigheid het beërven van het aardrijk. Want wat de aarde nu is met al haar zegeningen, heeft de Heere Jezus door Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid tot in de vloekdood des kruises verworven. Allen, die door het geloof leren leven uit de enige algenoegzame offerande van Christus, genieten alle tijdelijke, geestelijke en eeuwige zegeningen als erfgoed uit Zijn hand. Het werd Israël oudtijds op het hart gebonden: „Begin te erven”. En dat wijst op dat kinderlijk leven uit de hand des Heere. In dat beërven is de geestelijke familieband met Christus. Hij heeft als de oudste Broeder al Zijn goed testamentair vermaakt aan Zijn geestelijke familie. En dat is een geweldige erfenis. Het verbond der genade, opgericht met Zijn volk onder de oude dag, was de levensbron van al de levenden. En hoe zij daarin kennis mochten bekomen en daaruit door Goddelijk onderwijs leerden leven, is voor ons in het Oude Testament bewaard gebleven. En dat is een geestelijke erfenis, waaruit de levenden mogen leven en sterkte bekomen in de strijd. Wij mogen van dag tot dag genieten van de psalmen die zij mochten dichten uit de innerlijke beleving des harten. En neem dan ook het Nieuwe Testament in aanmerking wat toch ons leert leven in het licht van de vervulling der beloften in Jezus Christus, de Zaligmaker der wereld. En dan al de tijdelijke zegeningen, die de Heere in de loop der eeuwen, tot roem van Zijn genade, tot stand deed komen, zijn voor Gods kind erfgoed, dat door de Heere Jezus is verworven. Zegeningen waarvan voor en na de zondvloed nog zoveel gemist werd. Want Gods verbondsopenbaring bekwaam later door Zijn Geest meer klaarheid en diepgang in Christus. .

En denk dan nog eens over al de geschriften, die onze vaders mochten achterlaten als

VAN DE ADMINISTRATIE

Mochten wij de laatste tijd vele nieuwe abonnees noteren, ook ditmaal mogen wij melden, dat weer nieuwe adressen daaraan konden worden toegevoegd. De uitgave van ons blad neemt in waardering steeds nog toe, wat ons bemoedigt om verder te gaan. Een 4 tal abonnees zagen wij ons door de dood ontvallen, zodat wij steeds worden bepaald, bij het: „Gedenk te sterven”. Aan giften mogen wij doorgeven te hebben ontvangen, via Ds. Blom f 25,-, van K. v.d. B. te U. f 25,-, en uit Dordrecht f 10,-, aan overbetalingen f 72,50, totaal f 132,50; voor alles onze dank. Wij blijven de uitgave van „Bewaar het Pand” in aller belangstelling aanbevelen. Wie verblijdt ons een volgende maal?

In afwachting. Adm. adres: „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen a/d Rijn. giro 704350.

v.d. L.

erfgoed voor het geestelijke en eeuwige leven. Wat zijn de oprechten er menigmaal door vertroost en versterkt geworden in het geestelijke leven. Zodat die geestelijke familieband er des te inniger door beleefd werd.

Of weten wij niet wat het is, het aardrijk te beërven met al zijn tijdelijke, geestelijke en eeuwige zegeningen? En wie dat niet kent, leeft op deze wereld om rijp te worden voor de eeuwige duisternis. Waardoor wij hebben te verstaan het erfgoed van Adams ongerechtigheid, wat ons in de verbreking van het verbond der werken is toegerekend. En dat, daar de geestelijke familieband met Christus, door wederbarende genade, niet werd gezocht. Terwijl het door de Heere Jezus met al de liefde van Zijn hart op ons hart gebonden wordt, en wel met dit woord: „Voorwaar, voorwaar zeg ik u, tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het koninkrijk Gods niet zien.” En dat is de geestelijke familieband tot het verkrijgen van Zijn erfgoed. Wat niet alleen geldt voor dit leven, doch ook in het sterven. Want Zijn graf is het geestelijke familiegraf om er door geheiligd te worden. Want die leven uit Adam en blijven leven, om in Adam te sterven, komen niet in Zijn familiegraf, om eenmaal door Hem, als Hij naar Zijn belofte komt op de wolken des hemels, opgewekt te worden in de heerlijkheid van de onverderfelijkheid, om altijd bij Hem te wezen. En zo is Zijn familiegraf onnoemelijk groot, want het zal zijn in die dag der opstanding een schare die niemand tellen kan. En dat van klein en groot, oud en jong. Maar alsdan zullen zij delen in de zegen van de eeuwige jeugd. Want in het eeuwig en zalig heden van het hemelleven is de eeuwige jeugd. Maar dan ook zullen de elementen brandende vergaan, want dan zal er zijn een nieuwe hemel en nieuwe aarde waarop gerechtigheid woont. En in die gerechtigheid zal de Heere eeuwig verheerlijkt worden. „Opdat God zij alles in allen.” Om zo eeuwig te mogen roemen in de trekkende liefde des Vaders, in de verdienende liefde van de Zoon en in de werkende liefde van de Heilige Geest. Zodat God in al zijn deugden en daden eeuwig verheerlijkt zal worden.

Soest.

R. Kok.

VAN DE REDACTIE

1. School voor Dundas en Hamilton. We mogen weer verschillende giften verantwoorden en wel een gift van f 10,- van B-S. te A, giften van f 25,- van V. te B. en S-B. te A, een gift van f 300,- van E.B. te R. en een gift van

f 1000,— van N. N. te D (met bijschrift: Rom. 12:8, laatste gedeelte).

Dit medeleven doet ons altijd goed. Hartelijk dank voor alles. De school is inmiddels al begonnen. Er is blijdschap en dankbaarheid. Onder de zegen des Heeren mocht dit alles worden verkregen. Leer den jongen de eerste beginselen naar de eis zijns wegs; als hij oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken.

2. Gideon. Het blijft nog lopen met de bestellingen op het boek van Ds. Van der Ent, dat D.V. in het voorjaar van 1979 zal verschijnen onder de titel EEN KLEINE MAN VAN GROTE KRACHT. We ontvingen zelfs bestellingen van 3 en 4 ex. tegelijk. We willen nog eens op dit boek wijzen. Het zal de artikelen bevatten, die Ds. Van der Ent over Gideon in ons blad schreef en die, zoals we telkens bemerkten, de aandacht trokken van jong en oud.

Dus, als men nog niet zich voor één over meer ex. heeft opgegeven, laat men dat dan liefst spoedig doen. U kunt een kaartje sturen aan Ds. G. Blom te Meerkerk of hem even opbellen. Hij hoopt wel voor de rest te zorgen.

3. Adressenbestand. Zo af en toe blijkt, dat er nog wat oneffenheden in ons adressenbestand zijn. Als onze lezers de administratie of ons op de hoogte stellen dan worden zo spoedig mogelijk de nodige verbeteringen aangebracht. U kunt gebruik maken van de postcode-kaarten. Voor de medewerking bij voorbaat onze dank.

B.

N.B. Het blijkt een enkele keer voorgekomen te zijn, dat een abonnee ons blad niet ontving doordat zijn adres op de een of andere wijze uit de verzameling verwijderd werd. Men kan zich in zo'n geval altijd tot mij wenden om alsnog de niet ontvangen nummers in zijn bezit te krijgen.

B.

IN DE BINNENKAMER

„Maar gij, wanneer gij bidt, gaat in uw binnenkamer...”
Matth. 6:6a.

Rust en stilte zijn vandaag schaars geworden. Waar je ook komt, haast overal is rumoer en lawaai. Het schijnt bijna niet meer mogelijk te zijn om te werken in stilte, zonder dat er muziek aan staat. Veel mensen zoeken zelfs nog als ze „rusten” van hun werk in vakantietijd of vrije dagen de drukte en het lawaai op. Is er eigenlijk vandaag niet iets als een massale vlucht voor stilte en bezinning? En is juist dát ook niet ten diepste een teken van ons aller vlucht voor God? En laten we dan die vraag ook maar aan onszelf stellen: Is er eigenlijk ook in ons leven nog wel plaats voor de stilte...? De stilte waarin onze ziel stil wordt tot God?

Deze tekst uit Matth. 6 wijst op de noodzaak van zulke stilten: Maar gij...gaat in uw binnenkamer! Dat woord „binnenkamer” doet ons denken aan een vertrek dat vrijwel ieder huis destijds bezat. Het was een apart, afgesloten vertrek; een soort voorraadkamer-tje waar allerlei dingen bewaard werden. In elk geval was het mogelijk om je daar af te zonderen en er was weinig gevaar dat je daar gestoord werd. Juist op die afzondering ligt hier alle nadruk. Want bidden is naderen voor Gods Aangezicht. Daarom moet bij dat bidden de deur van de binnenkamer dicht. Het rumoer en gedruis van deze wereld moet buiten gesloten worden. Dat is juist ook voor ons van belang: Want hoeveel malen naderen we niet in het gebed tot de Heere met de deur naar de wereld op een kier? Hoeveel malen gaan we ook niet naar het huis des gebeds met de deur naar de wereld open? We worden zo opgeslokt door het leven van alledag, we kunnen zo denken aan dingen die zonde zijn, ons hart kan zo meegezogen worden door de geest van de tijd. Maar die deur moet dicht! Misschien vraagt iemand: Hoe is dat nu mogelijk? Want zelfs al zoek je Gods Aangezicht met ernst en zelfs al zoek je de deur van de binnenkamer te sluiten, dan neem je toch je zondige hart en je zondige leven mee? Maar dat is nu juist het geheim van de binnenkamer, dat we daar die nood voor de Heere mogen uitstorten. We mogen het aan Hem belijden dat wij de deur van de binnenkamer niet sluiten kunnen, dat wij niet weten te bidden zoals het behoort. Daar mogen we onze zonden erkennen en voor God bewenen; de boezemzonden, maar

ook de verborgen zonden die geen mens weet. En is het niet zo dat daar in de binnenkamer, als u in het verborgen nadert tot God, die verborgen zonden het zwaarst gaan wegen en dat u gaat zien dat er van u niets deugt! Want juist daar komen we zo persoonlijk voor Gods Aangezicht. En waar wij persoonlijk met God te doen krijgen daar worden wij de schuldige.

Daarom kunnen we in de binnenkamer de zonden en de schuld zo voelen drukken. Daarom kunnen we in de binnenkamer zo eenzaam, zo ellendig zijn.

Maar toch: Die moeite en die nood die in het verborgen wordt uitgestort, blijft niet verborgen. Want God ziet in het verborgen binnenste van de binnenkamer. Hij weet van de vragen af, van de verborgen tranen, van de stille armoede. Daar in de eenzaamheid wordt het ervaren, dat smekelingen met hun zuchten en hun zorgen niet verborgen zijn daar Hij alles ziet en weet! Dan kan de hemel zo laag dalen in de binnenkamer, als u tot uw verwondering mag zien dat de Heere toch van u afweet, dat Hij uw geroep hoorde! Dan wil Hij in het verborgene van de binnenkamer verborgen schatten openbaren. Hij toont dat er voor mensen die de dood hebben verdiend door hun verborgen en hun openbare zonden een weg is om die straf te ontgaan. Hij laat zien dat de weg geopend is in een vernederde Heere Jezus Christus en dat Deze Koning zulke mensen kan en wil verbergen achter Zijn bloed.

Voor wie daar iets van verstaat wordt het een steeds groter wonder dat er een binnenkamer is. Een wonder dat des te groter is, omdat wij van onszelf uit die verborgen omgang met God niet willen. Maar Christus de Heere trekt door Zijn Woord en Geest naar die binnenkamer. Hijzelf heeft immers die binnenkamer geheiligd. Want hij kon het niet missen, toen Hij hier op aarde was, die verborgen omgang met Zijn Vader. Hij bad op enen berg alleen. Biddende is Hij ook gestorven; biddende.....zonder antwoord! Op dat er voor schuldigen een bidvertrek zou zijn, waar God toch hoort!

Zou u dan juist vandaag niet uit het rumoer van deze wereld vluchten? Zou u dan juist vandaag niet luisteren naar de roepstem: Gij dan, wanneer gij bidt, gaat in uw binnenkamer...?

Urk.

A. Baars.

Samenvatting van het openingswoord in de middagsamenkomst van de ontmoetingsdag te Kampen op zaterdag 26 augustus j.l.

DORDTSE LEERREGELS. (VII)

Artikel 3.

„En opdat de mensen tot het geloof worden gebracht, zendt God goedertierenlijk verkondigers van deze zeer blijde boodschap, tot wie Hij wil en wanneer Hij wil; door wier dienst de mensen geroepen worden tot bekering en het geloof in Christus de Gekruisigde.

„Want hoe zullen zij in Hem geloven, van Welke zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen, zonder die hun predikt? En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden? (Rom. 10:14,15.)”

Vindt u dat niet een treffende beschrijving van onze vaders? Doch niet maar alleen van onze vaders. De Heere geeft in Zijn Woord Zelf zulk een beschrijving en wel in Rom. 10:15: „Hoe liefelijk zijn de voeten dergenen, die vrede verkondigen, dergenen, die het goede verkondigen!” De bijna gelijke inhoud van deze tekst vinden we ook in Jesaja 52:7.

Zo heeft God naar Zijn eeuwige, ondoorgrondelijke liefde gezorgd voor een weg der behoudenis, voor de mogelijkheid van zalig worden: „Maar hierin is de liefde Gods geopenbaard, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon in de wereld gezonden heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.” I Joh. 4:9; Joh. 3:16.

Aldus lezen we in artikel 2.

En weet u, voor wie dit zo eeuwig groot wordt? Wel, voor een volk, dat bevestigend iets leert van dat „dal der beroering” en moet erkennen „tijdelijke en eeuwige straffen verdiend te hebben, naar Gods rechtvaardig oordeel.” Waardig, voor eeuwig om te komen! Tenzij....aan Gods rechtvaardig oordeel genoeg gedaan worde. Maar door wie? Ach ja, zij proberen dat wel door zichzelf en ook door anderen, maar wat komen zij

daarmee diep teleurgesteld uit. Het gaat hen dan precies gelijk als die bloedvloeiende vrouw, die tot genezing van haar kwaal alles ten koste had gelegd bij vele medicijnmeesters, maar nergens baat vond, ja, dat haar kwaal veel erger geworden was. O, wat werd dat groot te horen van Hem, Die alleen en volkomen kan helpen, kan genezen!

Welnu, wordt het dan ook niet voor zulke dodelijk-gewonden, dat die God ook gezorgd heeft voor de BEKENDMAKING en voor VERKONDIGERS van deze „zeer blijde boodschap”, waarvan artikel 3 zo treffend gewaagt?

En wat blijkt ook uit dit artikel? Dat deze bekendmaking en het zenden van verkondigers ook berust op Goddelijke VERKIEZING!

Er staat: „zendt God goedertierenlijk verkondigers van deze zeer blijde boodschap. Neen, niet de mensen hebben om die boodschap gevraagd uit zichzelf en dat zij zelf voor verkondigers hebben gezorgd. Dat bleek al duidelijk in het paradijs bij de val van de mens. Adam en Eva vluchtten voor God! Zou het dan niet rechtvaardig zijn geweest, dat God nooit meer naar de mens zou hebben gevraagd? Was het daarom niet enkel goedheid Gods, dat Hij de mens opzocht, zoals Adam met het: „Waar zijt gij?” En dat niet alleen ter dagvaardiging, om zijn schuld in het licht te stellen en zijn strafwaardigheid, maar ook om hen Zijn belofte te schenken van behoudenis en van verlossing uit de macht van satan!

Ja „goedertierenlijk” zond Zijn verkondigers, Zijn profeten, die Hij riep tot Zijn dienst en Israël tot bekering en geloof opriepen.

We lezen in ons artikel: „Tot wie Hij wil en wanneer hij wil”.

Het was Gods vrijmacht, dat Hij Zijn Woord eerst zond onder Zijn volk Israël: „Zo wou Hij met geen volken hand'len;

Die moesten Zijn getuigenissen

En Zijn verbondsgeheimen missen”.

Zo lezen we in de berijmde psalm 147.

Bij Babel's spraakverwarring liet God de volken voor een tijd los en zij vervielen tot heidendom. Hij zette Zijn bijzondere Openbaring voort in de geslachten van de „heilige linie”: na Abel in Seth, in Noach, in Sem, in Abraham, in Izak, in Jacob, in Juda, in David enz. Psalm 78 zingt ervan:

„Doch Jozefs tent liet Hij veracht'lijk

varen,

In Efraïm verkoos Hij geen altaren;

Maar Hij had lust in Juda's stam te wonen,

Om daar Zijn macht en heerlijkheid te tonen”.

(vs. 34 ber.)

En:

„Held David, die Hij van de schaapskooi nam,

Verkoos Hij Zich tot vorst uit Juda's stam”.

(vs. 35)

Was het niet „goedertierenlijk”, dat God de blijde boodschap van de komst van Zijn Zoon in het vlees liet brengen door Zijn profeten aan hen, die schuldverslagen naar die komst uitzagen en verwachtende waren, zoals de Simeon's en de Anna's? En in de kerstnacht het feit van die komst liet verkondigen door de engel? Zongen de engelen toen niet van het „welbehagen Gods in mensen”? Neen, niet in de mensen „van goede wille”, zoals Rome verklaart en wat het remonstrantisme leert, maar in zondaren, in goddelozen, in rebellen, in doorbrengers van het „goede” - „En ziet, het was zeer goed”, zo lezen we in Genesis 1 bij Gods scheppingswerk!

Zo zond de Heere Zijn apostelen uit met Zijn Woord, „Tot wie Hij wil en wanneer Hij wil.”

Hierin komt 's Heeren machtige beschikking uit. Hij bepaalt, wie het Evangelie zullen horen en wanneer dat zal zijn. Een duidelijk voorbeeld daarvan zien we bij Paulus op zijn zendingsreizen. De Heilige Geest liet hem niet toe nog in Azië te arbeiden. Te Troas werd hem geopenbaard in dat gezicht van die Macedonische man, dat hij naar Europa moest om het Woord te brengen. En het opmerkelijke was toen, dat niet een Europese man het eerst tot bekering kwam, doch een Klein Aziatische vrouw, Lydia, de purper-verkoopster uit de stad Thyatire. Ja, „Heilig zijn, o God, Uw wegen: niemand spreek' Uw hoogheid tegen”. (Psalm 77:8)

Geldt dat ook niet van de beroeping en zending van Gods knechten, hetzij naar een eerste gemeente of later naar een andere? Zegt Hij niet tot deze: Ga, en hij gaat, en tot de andere: Kom, en hij komt”?

Was het ook geen Goddelijke beschikking, dat het Evangelie van Gods genade in onze landen is gekomen, toen onze vaders de zon, maan en sterren aanbaden, dus heidenen waren, terwijl Hij zoveel andere en grotere landen voorbijging? Ja, dat zelfs het grote werk der Reformatie van 1517 hier ook mocht doordringen, zodat het licht van de zuivere verkondiging van het Evangelie helder doorbrak?

Maar hoe heeft ons volk die bijzondere bewelddadiging beantwoord? Ontstellend groot is de afval van de God der vaders, van Zijn Woord en dienst! We schrijven hier af, wat we lazen in „De Wekker” van 21 Juli:

EUROPA LIGT GEESTELIJK OP STERVEN

„Terwijl in Afrika de mensen die het Woord van God willen horen nauwelijks plaats kunnen krijgen in de kerken, staan de dure kerken van Europa vrijwel leeg. Europa, dat in de afgelopen tientallen jaren grote delen van de wereld benaderde met het evangelie, ligt nu als enig kontinent geestelijk op sterven”, aldus de sekretaris-generaal van het Lausanne-comité voor wereldevangelisatie, de uit Nairobi afkomstige Gottfried Osei-Mansah, tijdens een bijeenkomst in Zwitserland. Volgens hem is de opdracht van Christus, om het evangelie aan iedereen te verkondigen nog niet vervuld; „700 miljoen Mohammedanen, 600 miljoen Hindoes en 800 miljoen Chinezen weten nog niets van Christus, de redder van de wereld”.

Als bijzondere uitdaging voor de christenen noemde Osei-Mansah de toenemende zendingsactiviteiten van de Moslims. Het is hun doel om heel Europa voor de Islam te winnen.

En hoe staan wij tegenover het voorrecht, dat naar 's Heeren voorzienig bestel iedere Zondag en iedere dag Zijn Woord ook tot ons komt?

Iedere zondag.

Is het u wel eens een *wonder* geworden, dat u onder de verkondiging van dat Woord moogt verkeren? Zijn we beter of waardiger dan anderen, die er nooit van horen en bovendien, wanneer we nog onder een zuivere bediening mogen opgaan naar Gods huis? Of is dat maar heel gewoon, alsof het zo hoort? O, die farizeërs-houding: „Ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen, of ook gelijk deze tollenaar”.

Het is zeer zeker een groot voorrecht te mogen opgaan onder de verkondiging van het Evangelie, want de Heere gaf die verkondiging als een *middel*: „Door wier dienst de mensen geroepen worden tot bekering en het geloof in Christus, de Gekruisigde”, zo lezen we in artikel 3.

Maar dit gezegende middel moet worden TOEGEPAST aan ons hart, zoals er ook staat: „En opdat de mensen tot het geloof worden gebracht”.

Dan wordt het wonder zo onuitsprekelijk groot: „Ik ben gevonden van hen, die naar Mij niet vraagden, Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten”. (Jes. 65:1)

E.

v.L.

IN 1978 WEER NAAR CANADA 2

We woonden op verzoek een gedeelte van de vergadering van het bestuur van de Rehoboth-school voor Dundas en Hamilton bij. Vroeger was Ds. Hamstra, nu te Alphen a.d. Rijn, voorzitter. Mr. Herfst heeft zijn plaats ingenomen. Het bestuur had er behoefte aan uitdrukkelijk te verklaren hoe zeer het meeleven in Holland van velen door hen op prijs wordt gesteld. De bedragen die al overgemaakt waren, vormden een aanzienlijke bijdrage in de kosten van de schoolbouw. Alle kosten waren nog niet gedekt. Daarom werd de hoop uitgesproken, dat ook verder op het meeleven vanuit ons land mocht worden gerekend. Nu, we meenden de verzekering te kunnen geven, dat dit wel het geval zou zijn. Dat we niet in onze verwachtingen beschaamd zijn blijkt wel uit de verantwoordingen, die in de laatste nummers van ons blad zijn opgenomen. Op die vergadering konden we een gift van f 100.— overhandigen, die we juist voor ons vertrek naar Canada hadden ontvangen. Toen we uit Canada thuis kwamen lag er weer een bericht van het schoolbestuur, waarin verschillende mededelingen worden gedaan. Het is inmiddels al weken later geworden. Daarom wachten we op een volgend nieuwsbericht, waaruit we even-

tueel een en ander in ons blad kunnen overnemen.

Dezelfde dag legden we ook een bezoek af bij de oude Mevr. Hamstra, die thans een harer dochters thuis heeft, die na een operatie een nabehandeling moet ondergaan. Zo'n bezoek doet goed.

We bezochten de Webster-falls in de nabijheid van Dundas. Deze waterval is niet te vergelijken met de Niagara-falls, maar toch wel zeer indrukwekkend. En voor gezinnen met kinderen is er ruimschoots gelegenheid voor een gepaste ontspanning. Het valt niet altijd mee voor moeders om hun kinderen tijdens de lange zomervakantie op een goede wijze bezig te houden.

Mijn oudste dochter en ik gingen een dag later per fiets een bezoek afleggen bij Joke. Ze is vroeger nog een catechisante van ons geweest. Met haar ouders is ze in haar jeugd naar Canada geëmigreerd. Daar is ze getrouwd en heeft ze kinderen gekregen. Ze heeft zich al enkele malen aan ernstige operaties moeten laten onderwerpen. Meermalen is voor haar leven gevreesd, maar de Heere heeft het tot hiertoe wonderlijk wel gemaakt, wat ook een grote zegen is voor haar man en kinderen.

Uiteraard gingen we meer dan eens winkelen. Voor alle inkopen moet je in de auto stappen. Tenzij je natuurlijk in dorp of stad woont in de onmiddellijke omgeving van winkels.

Ds. Bos van Chatham had beloofd, dat hij des vrijdags met vrouw en kinderen zou komen. Dat was een hele tocht van Chatham naar Ancaster, meer dan zo'n paar honderd kilometer. Tegen koffietijd kwamen ze al en ze bleven de hele dag. We hadden dus ruimschoots gelegenheid om van gedachten te wisselen en daarvan is dan ook goed gebruik gemaakt. Vorig jaar hadden we Ds. Bos willen opzoeken, maar toen was hij met vakantie. Daarom hebben we het op prijs gesteld, dat hij uit eigen beweging kwam.

In zijn gemeente wordt des zondags alleen in het engels gepreekt. De eerste woensdag van de maand is er een hollandse dienst. In augustus hebben wij daar het Woord des Heeren mogen bedienen. Het viel ons op, dat er nog zoveel belangstelling was voor zo'n dienst in de taal, die door de eerste emigranten gesproken werd.

Tijdens het samenzijn met Ds. Bos kwamen ook de levensgewoonten in Canada ter sprake. Deze hebben op het terrein van de kerk een schadelijke invloed. Dat gaat Ds. Bos en zijn kerkeraad ter harte. Daar is breed over gesproken en het gevolg is geweest, dat er een kanselboodschap aan de gemeente werd bekend gemaakt. Deze was ingeleid door een preek, die Ds. Bos met het oog daarop tevoren gehouden had. We nemen deze kanselboodschap hier over, zoals die door Anneke Bor-Breman voor ons werd vertaald.

De kerkeraad, begaan met het geestelijk welzijn van de gemeente, besloot het volgende onder uw aandacht te brengen.

1. Het is ons allen wel bekend, dat de maatschappij om ons heen een wijze van kleden vertoont, die aan de ene kant aan het naakte grenst, en aan de andere kant zo slordig is, dat het christenen niet betaamt zich zo te kleden.

Ook onder ons zijn er mensen, die meer en meer met deze mode mee gaan doen. Daarom ziet de kerkeraad het als haar van God gegeven plicht om hierop te wijzen. Wij moeten nauwlettender zijn in het kiezen van wat we dragen en niet precies doen wat de maatschappij om ons heen als juist accepteert of beschouwt als iets wat „in” is op een gegeven ogenblik.

Als leden van de kerk is het onze plicht ons fatsoenlijk te kleden en niet precies mee te doen met alles wat er op de markt gebracht wordt.

2. De kerkeraad heeft het vertrouwen, dat wij ons allen bewust zijn van de vloed van literatuur, die heden ten dage verkrijgbaar is. Ook met betrekking hierop vraagt de kerkeraad uw medewerking, omdat we allen weten, dat heel wat ervan rommel is, om het zacht uit te drukken.

Wat leest u en wat lezen uw kinderen? We moeten ons realiseren, dat de machten van de duisternis er op uit zijn om onze kinderen te verslinden en een zeer subtiële manier om dit te bereiken is door middel van slechte lectuur.

De radio en tv-programma's waar sommigen

van ons naar luisteren en kijken vallen hier ook onder. Zijn we allen ons hiervan bewust? Er zijn zoveel subtiële middelen of juist zoveel wapens in het arsenaal van Satan om ons te verleiden en te misleiden, dat wij als kerkeraad en u als belijdende en gedoopte leden zeer ernstig en volhardend aan de troon der genade moeten smeken en de Schriften onderzoeken om leiding en licht van de Heilige Geest, welke de geest van God is in deze moeilijke zaken. Wij leven in een geseculariseerde wereld. Dit kan niet ontkend worden. De geest van de antichrist is er al en begint zich duidelijk hoe langer hoe meer te manifesteren.

Wij worden door de Schrift vermaand om „heilig” te leven, om er voortdurend naar te staan meer Christusgelijkvormig te worden. Dit betekent tegelijkertijd hoe langer hoe minder wereldgelijkvormig, Rom. 12:1 en 2. De apostel Petrus vermaant ons, 1 Petr. 2:5, „Zo wordt gij ook zelve, als levende stenen gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus.” In vers 9 zegt hij: „Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een verkregen volk; **opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen, die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht.**”

De kerkeraad vraagt u, uit naam van de Koning der Kerk, deze dingen, die wij onder uw aandacht gebracht hebben, biddende in overweging te nemen.

Tot zover de kanselboodschap van Chatham, die voor zichzelf spreekt.

B.

BIJ ST. JOZEF 5 TE GENT

2. Evangelisatie-toespraak in de kerkzaal.

In het vorige artikel schreven we al iets over de evangelisatiearbeid in Oost-Vlaanderen en de officiële opening van het evangelisch centrum Rehoboth te Gent op 8 september j.l. Ds D. J. van Vuuren van Zaamslag had daarbij de leiding. Na het zingen van Ps 103:1 kreeg Br. Bor, de evangelist in Oost-Vlaanderen, gelegenheid om een toespraak te houden.

Dat was voor hemzelf een plechtig ogenblik, maar ook voor velen, die hem van jongsaf gekend hebben en wisten van zijn innige begeerte om de Heere te dienen. Ook voor ons persoonlijk. We hebben hem zien opgroeien en vele jaren catechetisch onderwijs gegeven, evenals in later jaren mede aan zijn echtgenote. We hebben hun huwelijk bevestigd en van dichtbij met hen meegeleefd in allerlei omstandigheden.

Br. Bor las Lukas 5:27-32. Daarin gaat het, aldus de evangelist, om deze woorden: volg Mij. Hij vroeg aandacht voor:

1. het spreken van,
2. het luisteren naar,
3. het gehoorzamen aan Jezus.

We hebben hier een ernstige boodschap, die in drie evangeliën bijna gelijkluidend voorkomt. In Lukas 5 gaat het eerst om de visvangst, dan over de roeping van de discipelen. En dan leidt Jezus terstond in in het werk. De discipelen komen direct op school. Jezus laat zien, dat Hij gekomen is om zondaren te behouden. Hij geneest zieken, maar Hij is niet alleen gekomen voor het uiterlijke. We lezen vs. 27: Hij ging uit. De mens koos de verkeerde weg in het paradijs. Christus gaat uit om zondaren te zoeken, die verloren zijn. Hij was neergedaald uit de hemel. Hij zag een tollenaar, iemand die zich bezig hield met verkeerde praktijken, bedriegerijen. In Mattheus staat: 'n mens! Zijn naam was Levi. Hij was een Israëliet, maar in dienst van de bezetters. Denk aan de laatste wereldoorlog. Toen waren er landverraders. Wij zouden er niet mee te doen willen hebben, maar de Heere Jezus wel. Hij ziet Levi in het tolhuis. Spreker wijst op Psalm 1. Daar is eerst sprake van wandelen, dan van stilstaan en vervolgens van zitten in het gestoelde der spotters. Dan ben je in een toestand van rust. Je voelt er je thuis. Zo was het ook bij Levi. De schilderijen aan de muur enz. zijn niet eerlijk verkregen. Maar hij zit daar. Dan komt Jezus. Hij zocht hem.

In Levi is het beeld van de mens. Die heeft God verlaten. Hij voelt zich thuis in de zonde. In Gods Woord staat: we zijn dood in zonden en misdaden. Dan leven we niet meer. Maar Jezus leeft. Hij komt, is diep bewogen. Op Gods tijd maakt God de zondaar levend. Hier

staan slechts twee woorden: volg Mij. Wellicht heeft Jezus meer woorden gesproken. Mogelijk heeft Levi al met verlangen uitgezien. Hij kan van Jezus gehoord hebben. Die niets had en alles uitdeelde. Heel anders dan hijzelf. Maar hij kan zichzelf niet verlossen. Wij kunnen het ook niet. Maar: waarom komen we dan onder Gods Woord? Daar ligt voor velen de moeilijkheid. Maar Christus roept en nodigt. We mogen niet zeggen: ik kan het niet. Hij kan het wel! Dat is het rijke evangelie. Luther heeft het gezocht. Hij heeft in Gods Woord gelezen en het verstaan, dat de rechtvaardige uit het geloof zal leven.

De tollenaar ging naar Jezus luisteren. Hij stond op en liet alles in de steek. Luisteren is voor de mens moeilijk. Hoe dat te doen? Op uw knieën in het gebed. U leest in Gods Woord van een die bidt: Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal? Het gaat er om wat de Heere wil. Levi verliet alles en volgde die nieuwe Rabbi. Hij moet in Hem iets gezien hebben, wat hijzelf miste. Het woord van Christus maakte, dat hij kon opstaan. Als Hij spreekt moet er iets gebeuren, ook in Gent. Als er mensen komen luisteren en de roepstem horen, maar er geen gehoor aan geven, dan vraagt de Heere in het gericht: wat hebt gij met Mijn boodschap gedaan? Volg Mij! Moeten wij er alles aan geven? We moeten de zonde loslaten. Levi laat alles varen. Wat moet ik doen? Ik voel me niet als zondaar. God wil ons dat door Zijn Geest bekend maken. We moeten er om vragen of de Heere ons wil laten zien, dat we zwart en vuil zijn. Kunnen we dan nooit enig goed doen? Ik doe mijn best, geef iedereen het zijne! Dronkenschap en stelen is zonde, maar ten diepste gelddt, dat we ongehoorzaam zijn aan God. We leven het dagelijks uit als we ons verhard tegen het Woord van God. We moeten wederom geboren worden. Dat is hier gebeurd. Levi gaat over in een nieuw levensverband. Voor zulken als Levi is Christus gekomen.

Levi stond op en volgde Jezus. Hij richtte Hem een grote maaltijd aan en velen zaten aan. Er komt verdriet, omdat we tegen God gezondigd hebben, maar ook blijdschap, omdat we de liefde Gods mogen gevoelen. Daardoor kon Levi niet in het tolhuis blijven. Er komt blijdschap in het buigen voor God, in het belijden van de zonde. Daar begint de zaligheid. Levi kan met blijdschap het tolhuis verlaten. Hij kon alles loslaten. Kunt u alles loslaten? Uw boezemzonde, uw heimelijke zonde? Ja, maar ik doe de zonde steeds weer. Bidt u om ervan verlost te worden? Als we mogen gevoelen de liefde die de Heere in ons hart uitstort, dan ga je het iedereen vertellen. Levi nodigt al zijn makkers uit. Hij vertelt, dat het zo niet goed gaat, dat Jezus wil trekken uit het verderf. De vijanden zijn het er niet mee eens. Jezus zegt: die gezond zijn hebben de Medicijnmeester niet van node. Wij zijn ziek. Voelen we het ook? Willen we genezen worden? Ja? Dan zegt Hij: volg Mij. Dan gaat het niet altijd op rozen. De rabbi gaat voorop, daarachter komen de volgelingen, op een afstand. We moeten Hem in het oog houden, Die voorop loopt. Dat is moeilijk. De Meester gaat voorop. We weten de weg niet, maar Hij zegt: volg Mij. Spreker zegt, dat de Heere die woorden ook wel eens tot hem gesproken heeft. Hij heeft ook wel eens een verkeerde weg gezocht. Het wonder is, dat de Heere weer opzoekt. Spreker wijst op Christen. Die komt in de poel moedeloosheid. Maar de Heere is genadig, getrouw. Dat is de grootste rijkdom van het woord van God voor ontrouwen, zieken. Dan geeft de Heere vertroosting. De advertentie over Oost-Vlaanderen liet hem niet meer los. Toen sprak de Heere: volg Mij. De Heere heeft tot luisteren gebracht. Wat mijn taak? Alleen het Woord brengen. Er is weerstand bij de mensen, als bij Levi, maar we hebben een goedertieren God. We zijn allen in zonden ontvangen en geboren. De blijde boodschap is er voor zondaren. Die boodschap wil hij brengen. Hij begeert biddend recht te spreken. De Heere zegt: Ik ben met u... Spreker vraagt om gebed, dat de Heere hem getrouw moge maken. Verder spreekt br. Bor woorden van dank aan allen, die hun medewerking hebben verleend, Ds. Van Vuuren en anderen. Hij laat zingen Ps. 147:1, gaat voor in dankgebed en laat nog zingen Ps. 118:1. Daarna is er gelegenheid om in aangren-

zende ruimte een kop koffie te drinken en handen te drukken. We maakten met verschillende personen kennis en ontmoeten vrienden, die we in jaren niet hadden gezien. Er waren twee boekentafels met goede lectuur. Er was een grote bus, waarin men iets kon doen ten bate van het evangelisatiewerk in Oost-Vlaanderen. Het was al vrij laat toen de samenkomst werd besloten. We hadden graag nog iets gezegd, maar moesten daarvan afzien, vooral gezien het late uur en het feit, dat velen nog 170 km moesten rijden om thuis te komen. We hadden willen wijzen op de trouwtekst Psalm 145:19: Hij doet het welbehagen dergenen, die Hem vrezen, en Hij hoort hun geroep en verlost hen. Het was indertijd een onvergetelijke dienst. We zagen de trouwtekst in de huiskamer hangen en moesten denken: wat heeft de Heere tot hiertoe dit woord in het leven van deze jonge vrienden bevestigd. We zijn naar huis gekeerd, met de familie Bor en br. Van Rossem, in de overdenking, dat de Heere het alles welgemaakt had, ook die avond. En nu blijft de boodschap achter, ook voor ons allen: volg Mij.

N.B. De volgende dag was er „Open huis”. Daar was naar we vernamen veel belangstelling voor.

RAMP INDIA.

Gezien de recente overstromingsramp, alsmede de cycloon vorig jaar in de staat Andhra Pradesh stellen wij ons gironummer vanaf heden open voor hulp aan de slachtoffers. Onze Stichting stelt alles in het werk om de hulp via goede kanalen te laten verlopen. Stichting Reformatische Hulpactie Woord en Daad.

Giro 3020900 Velp. Met verm. Hulp. India.

VOOR DE JEUGD.

Beste Jongelui!
De brief aan Filemon 28

„Ik bid u dan voor mijn zoon, denwelken ik in mijn banden geteeld heb, namelijk Onesimus.”
Fil.: 10.

Het geweten liet dus Onesimus niet met rust. Gelukkig niet. Hij kon dat geweten ook niet het zwijgen opleggen, al heeft hij dit geprobeerd. Want zo is een mens nu eenmaal. Velen gelukt dat. Men redeneert net zolang met zijn geweten totdat het niet meer spreekt. Zonde is dan geen zonde meer. Alles is dan geoorloofd. De poort naar het verderf komt voor dezulken steeds wijder open te staan, totdat men er tenslotte in terecht komt. En dan gaat het geweten opnieuw weer spreken, zonder dat men het dáár ooit tot zwijgen zal kunnen brengen. dat is de worm, die niet sterft, zoals daar over gesproken wordt in de bijbel, Marc. 9:44, 46, 48: „Waar hun worm niet sterft en het vuur niet uitgeblust wordt”. Vreselijk is het als men daar terecht moet komen. En het geweten zal dan zeggen, altijd weer: Eigen schuld! Eigen schuld! Eigen schuld.

Laat dus je geweten spreken en luister er naar.

Het geweten wordt ook wel eens een „rechtbank” genoemd. De oudere mensen spreken wel eens over de „vierschaar der conscientie”. Misschien hebben jullie deze uitdrukking wel eens gehoord of gelezen. Als je voor een rechtbank staat, is dat niet bepaald prettig. De rechter weet echter niet alles. Hij moet door vragen aan de weet zien te komen, wat hij weten wil. Veel blijft voor hem verborgen. Want als de gedaagde het niet zeggen wil, dan komt de rechter er niet achter. Hij kan hoogstens schuld vermoeden, doch als het niet wordt beleden, kan hij op een vermoeden de vermeende schuldige niet veroordelen.

Als je nu voor de rechtbank van het geweten staat, dan weet de rechter alles. Elk mens draagt daarvan de overtuiging in zijn binnenste. Het geweten is er tevens een bewijs van, dat er een God is, Die oordeelt over al onze daden, of men dit nu weten wil of niet. De mens is verantwoordelijk jegens God. Een dier niet. Een dier heeft ook geen geweten. Onthouden hoor!

Als het geweten spreekt en men daar naar

luistert, dan is dat zonder meer nog geen bewijs, dat het met de zodanigen in orde is. Want het is de grote vraag, waar ik door dat sprekende geweten naar toe gedreven wordt. Judas had ook een geweten. Dat heeft hij lang de mond gesnoerd. Doch toen dat niet meer kon, ging hij naar het Sanhedrin. Hij zocht heil bij mensen. Doch deze lieten hem in de steek. Daarna is hij naar de strop gegaan. Waarom eigenlijk? Omdat hij niet buigen wilde voor God. Omdat hij daar niet voor in de schuld wilde komen. Zijn hoogmoed stond hem in de weg. En daarom stortte hij van de top van eer, in eeuwige verwoesting neer. Judas is niet de enige die het zo vergaan is. Velen hebben reeds hun heil in de dood gezocht en zijn in de hel terecht gekomen. Van Gods kinderen zijn er niet weinigen, die dat ook vrezen. Terwijl hun geweten spreekt, zegt de duivel, dat er voor hun zonden geen vergeving is.

Dat ze nooit meer bekeerd kunnen worden. Ze hebben immers al te lang gezondigd, ze hebben tegen beter weten in gezondigd. Zij hebben niet geluisterd naar hun geweten en daar om hebben zij onvergeeflijk gezondigd. Dat wil zeggen: Zij hebben de onvergeeflijke zonde bedreven, dat is de zonde tegen de Heilige Geest. Ze moeten, alzo spiegelt de duivel het hun voor, maar hun vlucht in de dood zoeken, maar een eind aan hun leven maken. En als God hen niet bewaarde, zouden zij het nog doen ook. Men leeft dan op de rand van de wanhoop. En dat is zeer benauwd. Ik zeg niet, dat het met een ieder zo gaan moet, maar dat er velen zijn, voor wie dit geen vreemde zaken zijn. dat is zeker.

Mogelijk vindt deze of gene in het bovenstaande zijn „binnenste” wel verklaard. Geeft dan maar acht op Gods leiding met Onesimus. Want dat sprekende, aanklagende geweten bracht hem op de goede plaats. En dan is het de Heere weer, Die middelijk werkt.

Terwijl Onesimus op de vlucht is denkt hij aan Paulus. Dat was een kind van God, dat was een dienstknecht van God. Dat wist hij vanuit het huis van Filemon. Want daar was Paulus geen onbekende.

Hoe komt het nu dat Onesimus aan Paulus dacht? Heel eenvoudig, omdat God hem daaraan te denken gaf. Gods bestuur gaat over alle dingen. Ook over onze gedachten. „Des konings hart is in de hand des HEEREN als waterbeken, Hij neigt het tot al wat Hij wil.” Spr. 21:1.

Doch Paulus was heel ver weg. Want hij zat in de gevangenis te Rome en Onesimus kwam uit Colosse. Ik heb op de kaart de afstand bekeken, maar ik durf het haast niet te zeggen, hoe ver Onesimus wel heeft moeten lopen. Want vervoermiddelen, zoals nu, waren er toen niet. Toch is hij er tenslotte terecht gekomen. Hij heeft er wel weken over gedaan.

Wat is dat een ontmoeting geweest. Hij vond Paulus in de gevangenis. Daar zat hij om de getuigenis van de Heere Jezus Christus, als ware hij een misdadiger. Onesimus zijn geweten vertelde hem, dat hij daar behoorde te zitten. Want niet Paulus, maar hij was de misdadiger, hij had straf verdiend.

Al deze dingen staan niet met zoveel woorden in de bijbel. Toch geloof ik deze dingen uit weinige woorden te moeten aflezen. Paulus schrijft aan Filemon: „Denwelken ik in mijn banden geteeld heb, namelijk Onesimus”. Het woord „telen” doet ons denken aan kweker. Jullie weten wel wat dat is. Een tuinder teelt groenten. Dat is een zorgvuldig werk. Als hij zijn vak niet verstaat, dan komt er weinig of niets van terecht. Doch een vakman weet wanneer hij poten moet, wanneer hij bevochtigen moet, bemesten enz. Alles moet op zijn tijd gebeuren. En dan na verloop van tijd worden, onder de zegen des Heeren, de resultaten gezien.

Zo heeft Paulus nu in geestelijk opzicht met Onesimus gehandeld. Hij was een geestelijke teler, een man, die verstand van zaken had. Dat had hij niet gekregen op een aardse school, aan de voeten van Gamaliël, maar op de school van de Heere Jezus Christus. Daar was hij onderwezen door de Heilige Geest. Hij was zelf ook geteeld, gekweekt, opgevoed en opgeroeid, mede door de middelen die God voor hem wilde gebruiken, tot wat hij nu was. Iemand die uit genade weet, hoe de Heere met zondaren handelt, die leert ook zelf met zondaren om te gaan. Zij gaan er niet ruw of hard mee om. Zo heeft de Heere hen ook niet behandeld. Zij gaan er in liefde mee om, zij

O, Hij vertoonde Zich als een heilige God, zulk een hemels blinkend en heerlijk Wezen. Stel, dat Hij op dat ontzagelijke ogenblik tot mij gezegd had: „Ga weg van Mij, gij vervloekte”, Hij zou rechtvaardig zijn geweest en ik zou naar de hel hebben moeten gaan.

O, wat is mijn God heilig. Ik was verloren. Ik wist niet wat ik moest doen, verloren in het wonder, verloren in verwondering. Hij bewaarde mij al die tijd voor verschrikking. Ik was bevreesd geweest, maar toen was ik het niet. Er was iets wat me van verschrikking terug hield. Hij vertelde mij, dat al mijn zonden vergeven waren. Ik had zo'n inwendig gezicht op het lijden van mijn dierbare Verlosser, hoe Hij was gekruisigd, hoe Hij aan het kruis hing voor mij. Hij toonde mij wat ik verdiend had. Hij zeide mij, dat Hij voor die zondeval geleden had. Hij maakte mij duidelijk, dat Hij mij wilde verlossen, omdat het Zijn eigen gezegende wil was om mij zalig te maken. Hij liet mij zien hoe Hij mij had verkoren van voor de grondlegging der wereld. Hij wilde mij genadig zijn, omdat Hij genadig was.

Tot op dat ogenblik wist ik niet wat zonde was, maar Hij liet me zien, wat ze was, hoe zwart, hoe verschrikkelijk. Maar Hij verloor mij, totdat ik overstelpt was, dat ik niet wist wat te doen. Ik kan naar waarheid zeggen, dat ik sinds die gezegende ochtend een Zaligmaker en Verlosser heb, ja, Die heb ik. Sedert dat gezegende moment houdt mijn beminde en hemelse Vader mij in Zijn dierbare handen vast en Hijzelf leidt en onderricht mij.

Toen ging ik de vensters ontsluiten, ruimde al de vuile voddens op en liet het gezegende licht van de zon binnen, het heerlijke licht, het licht van de Vader. Ik ontgrendelde de deur en opende die. Ik keek naar buiten. Wat een heerlijk gezicht! Ik zag mijn God in alles, de wolken, die wolken, waar ik zo vaak over in gepeins was geweest. Mijn God was in de wolken. De bomen, de heggen, de velden, de beesten des velds, de vogelen des hemels lieten mij zien, dat ik een God had.

Alles was nieuw voor mij. Ik was ontbonden. Ik was bevrijd. Ja, ik verwonderde er mij nu over. Ik ging naar de deur van de oude Nancy Smith en keek naar binnen. Ik kon niet spreken. Zij zei: „Sukey, wat is er aan de hand?” Ik kon geen antwoord geven. Ik rende weg naar de ander. Ik was in staat om hier wat te vertellen, maar heel weinig. Ik kon geen woorden vinden om de goedheid van God voor mij uit te drukken. Ik verstond nu en geloofde deze woorden: „Gij moet wederom geboren worden”. Deze gezegende staat hield lange tijd stand. Ik gevoelde me het gelukkigste schepsel, de meest verheugde vrouw op aarde. Mijn God stelde mij in staat om van die tijd af te breken met al mijn ijdele vriendinnen. Zij vonden het erg, ja, ik ook, maar mijn hemelse, dierbare Vader riep mij uit haar midden en ik volgde Hem. Ik durfde niet anders te handelen. Ik was kennelijk op een afstand van haar geplaatst. Sinds die gezegende ochtend ben ik een eenzame ziel op aarde geweest. „Een eenzame mus op het dak.” Ik denk veel aan dat vers, het vergezelt me.

Het was niet lang daarna, dat ik de begeerte kreeg om te leren lezen. Ik verlangde om het gezegende woord voor mezelf te lezen. Ik vroeg mijn kleine meid mij de letters te leren. Zij kreeg dan slaap. Daarom gaf ik haar 's avonds tweemaal te eten om haar aan te moedigen. Ondertussen bad ik tot mijn God of Hij haar wilde bekwamen om mij te leren. Zij bracht het zo ver, dat ik dit kon lezen. „God is liefde, God is licht”. Deze woorden werden waar voor mij. Als ik de woorden spelde, kwamen ze in mijn hart. Ik dacht: mijn God is liefde, Hij is licht. Hij kan Zelf mij onderwijzen. Ik verlangde niet meer het onderwijs van

Mary. Vanaf die tijd wilde ik zelf mijn boek nemen en ging ik op mijn knieën en zag op tot mijn hemelse Vader en smeekte Hem mij te onderwijzen. Ik ging de woorden spellen en keek dan omhoog om te weten hoe ik ze uitspreken moest. O, wat ik in die tijden gevoelde! Ik kan geen beschrijving van mijn gevoelens geven, maar ik had dit vaste vertrouwen, dat Hij mij wilde leren zijn gezegende boek te lezen en Hij gaf mij onderwijs. Het was verbazend hoe Hij de woorden in mijn gemoed en geheugen indrukte, ja, ik kan naar waarheid zeggen, dat ik van God geleerd ben.

Niet lang daarna verhuisden wij naar Pulverbach, waar we nu wonen. Ik heb moeilijke tijden doorgemaakt en verdriet, grote duisternis en bittere smart leren kennen. Ik ben erg verzocht van Satan en geplaagd door de verdorvenheden van mijn eigen hart. O, die vurige pijlen van de boze. Zij hebben mijn ziel geheel en al doorstoken. Ja, ik weet wat zware verzoeken betekenen. Maar in dit alles is mijn God met mij geweest. Hij heeft mij nooit begeven noch verlaten. Neen, Hij heeft nooit geduld, dat ik mijn houvast zou verliezen van die gezegende hoop, de gezegende verzekering, die Hij mij die ochtend gaf, dat Hij mij aangenomen had tot Zijn kind en dat Hij mij zou zalig maken. Het is mijn God, die mij leert wat nuttig is. Hij is het, Die met troost tot mij komt. Hij zendt Zijn Heilige Geest in mijn hart en brengt het lijden van mijn dierbare Verlosser in mijn herinnering. Dan kan ik alles dragen. Dit is het wat mij opbeurt te midden van al mijn verdriet.

Ik was gewoon om naar de kerk te gaan, maar ik kon er geen voordeel in vinden. Zij gooiden me regelmatig van de galerij met boeken en de boerenmensen hadden de gewoonte om van de galerij afstekelijke opmerkingen naar mij beneden te roepen. Ik kon niemand aan mijn zijde krijgen. Daarom verliet ik de kerk. Als ze me op de weg of in het veld ontmoetten waren ze gewoon me op allerlei wijze te bespotten en te doorsteken, maar de Heere was vriendelijk en mijn hart was vol van de goedertierenheid, wanneer dit alles plaats vond. Geprezen zij mijn Gezegende Zaligmaker.

Het was tot groot verdriet van Sukey, dat er meer dan twintig jaren verliepen zonder dat haar man iets van deze dingen kon verstaan. Hoewel hij een zeer eenvoudige, eerbare man was, was hij toch een grote Farizeeër. Hij zag de noodzaak niet in van mijn donkere tijden en als ik in de troostvolle genieting van de tegenwoordigheid van de Heere verkeerde, was dit helemaal onzin voor hem. Zo was er altijd die scheiding. Maar dit is de weg, waarop de Heere mij leidt en Hij heeft mij dit doen verstaan. Hij houdt mij met de ene hand omlaag en met de andere heft Hij mij omhoog. Hij kastijdt en slaat mij met de ene hand en sterkt en troost mij met de andere. O, die lieflijke gunstbewijzen van mijn God over mij! Hoe heeft Hij mijn Zaligmaker aan mij geopenbaard! Hij zegent Zijn woord aan mijn ziel en Hij richt de weg voor mijn aangezicht en zendt Zijn Heilige Geest neder om mij te vertroosten!

Van het eerste ogenblik, dat mijn hemelse Vader mij riep, gevoelde ik, dat Hij een eigen volk op deze aarde had, maar waar deze waren te vinden kon ik niet vertellen. Ik verlangde er naar hen te vinden. Ik dacht, dat ik zou zien, dat zij evenals ik waren onderwezen. Ik ging hen overal zoeken. Ik ging luisteren naar allerlei soorten en voor een poos was ik meegevoerd door sommige hunner, maar naderhand was ik ontsteld in mijn ziel en kon ik niet het ware genadewerk in hen vinden. Maar mijn hart is verenigd met Gods lieve kinderen, van wie de Heere mij heeft laten zien, dat zij inderdaad van Hem zijn.

gaan er teder mee om. Want zij weten dat het zielen zijn voor de eeuwigheid. Zij zijn bewogen met het lot van een arme zondaar. Zij hebben er medelijden mee. Wie van deze dingen niets kent, is beslist geen goede teler, al zou hij kunnen praten als Brugman.

Onesimus kwam als een plantje in de handen van Paulus terecht. Hij zal hem gevraagd hebben, hoe hij er toe gekomen was, om zulk een verre reis te maken, wat hem dreef, om Paulus daar op te zoeken?

En toen is Onesimus gaan praten. Hij heeft Paulus alles eerlijk verteld, wat hij gedaan heeft bij Filemon, wat zijn misdaad geweest is. Hoe hem dat geen rust gaf en dat hij niet wist waar hij het zoeken moest. Paulus, zo stel ik het mij voor, heeft geduldig, begrip-pend geluisterd. Hij dacht aan zijn eigen leven. Hij had nog veel meer kwaad gedaan dan Onesimus had bedreven. Hij was er mede bij de Heere terecht gekomen. Hij had zijn schuld beleden en om vergeving gebeden. Dat was allemaal te Damascus gebeurd. En de Heere had hem al zijn zonde vergeven, om de kruisverdiensten van de Heere Jezus. Wat heeft dat bevrijdend in zijn leven gewerkt. Als Paulus de zonden konden vergeven worden, dan konden de zonden van Onesimus ook vergeven worden. O neen, hij ziet niet uit de hoogte op Onesimus neer, op deze weggelopen slaaf. Hij ziet met medelijden op hem neer. Hij ziet dat Onesimus berouw heeft over zijn daden. Graag zou hij, wat hij misdeed, ongedaan willen maken,

maar het kan niet. Het is gebeurd en het blijft een feit. Hoe is Gods Naam om zijnentwil gelasterd. Hij had daar gezeten te midden van die gemeente in het huis van Filemon. Het leek nog wat ook. En nu was gebleken dat hij niet eens zijn handen thuis kon houden. O, wat had die Onesimus een verdriet. En toen is Paulus Onesimus gaan vertellen dat hij alles maar aan de Heere belijden moest, en dat er dan bij de Heere veel vergeving is. Ja, dat de Heere een gaarne vergevende God is. Onesimus kan het haast niet geloven, dat dit ook voor hem is. Doch Paulus, de teler, gaat liefelijk met Onesimus om. Hij vertelt hem van de liefde Gods, die zo groot is, dat Hij Zijn Eniggeboren Zoon gegeven heeft, om voor de zondaren te sterven, daar zij anders de eeuwige dood zouden moeten sterven; opdat zij vergeving van zonden zouden kunnen verkrijgen en een recht op het eeuwige leven. Als Paulus dit allemaal vertelt, zit Onesimus met een open mond te luisteren. De woorden gaan er in, als water op een dorstig land. De Heere werkt door Zijn Geest, onder het spreken van Paulus, het geloof in het hart van Onesimus, waardoor er hoop komt in hem, dat het toch ook voor hem is. Zijn geloof is nog klein en teer. Soms twijfelt hij, zou het voor hem wel zijn? Doch de Heere maakt Zijn Woord krachtig in zijn binnenste, dat Zijn Naam Ontfermer is, dat bi Hem veel vergeving is. Ja, het klinkt in zijn ziel: Zoon, wees welgemoed, want uw zonden zijn u vergeven. Ja nu moet

Onesimus het wel geloven, dat het ook voor hem is. De Heere doet het hem zo krachtig verstaan, dat hij er op een bepaald moment niet meer aan twijfelen kan.

En Paulus? Hij ziet met blijdschap in zijn hart, wat de woorden van hem in de jonge Onesimus uitwerken. Neen, dat is niet zijn werk, maar dat is Gods werk. Dit werk is door God alvermogen, door 's Heeren hand alleen geschied. Het is een wonder in ons ogen. Wij zien het maar doorgronden het niet. Wie kan het doorgronden dat een plantje groeit? Het is Paulus, die plant, en Apollos, die nat maakt, maar God is het, Die de wasdom geeft.

Wie kan Gods genadewerk in een mensenhart doorgronden?

Ik geloof dat dit wel zo ongeveer de betekenis is van de woorden „denwelken ik in mijn banden geteeld heb, namelijk Onesimus.” Ik hoop dat mijn jonge en ook oudere lezers een zodanige „teling” in hun leven kennen. Doch nu moet ik weer gaan eindigen. Tot de volgende keer.

Julie aller vriend

Ds. H. C. v.d. Ent.

BOEKBESPREKINGEN

Kinderbijbel, 2e deel. Het nieuwe Testament door E. Kuijt.
Boekencentrum b.v., postbus 84176
2508 AD 's Gravenhage.

Vorig jaar verscheen het eerste deel van deze nieuwe kinderbijbel. Wij hebben daar toen

1
- uitvoerig aandacht aan geschonken in ons blad. Nu het tweede deel verschenen is kunnen we naar onze vorige recensie verwijzen en verder volstaan met het volgende.

Op de achterzijde van de omslag lezen we: Bijbelse verhalen doorgeven aan jongens en meisjes, die al enige jaren op de lagere school gaan, is een mooi en belangrijk werk. De Bijbel brengt de boodschap van God en de schrijver van een kinderbijbel mag de tolk zijn, meer niet.

De auteur Evert Kuijt is hierin ten volle geslaagd. Hij volgde de Bijbelboeken in de Statenvertaling, die voor velen nog niets aan zeggingskracht heeft verloren, op de voet en vertelde de Bijbelse verhalen in voor kinderen begrijpelijke taal door. Het doel is namelijk dat de kinderen de verhalen zelf kunnen lezen en dat het voor de ouders een goed voorleesboek is.

De feiten uit de Heilsgeschiedenis worden niet al te summier overgebracht om het wezenlijke belang van alles wat in het Woord van God staat duidelijk te laten uitkomen. Aan het eind van elk hoofdstuk is een aantal vragen, die op het gelezene betrekking hebben, opgenomen om de parate kennis van de kinderen te toetsen en hen aan het denken te zetten.

Van de adviezen van de begeleidingscommissie voor deze uitgave, bestaande uit de heren ir. J. van der Graaf, I. A. Kole, ds. M. C. Tanis en H. H. J. van As, is een dankbaar gebruik gemaakt.

De prachtige vierkleurentekeningen van Reint de Jonge ondersteunen de verhalen en maken deze kinderbijbel tot een waardevol geheel.

Tot zover de achterzijde van de omslag. We voegen daar nog aan toe, dat een aantal kaartjes de gelegenheid biedt om het land Palestina en Jeruzalem in de dagen van Jezus omwandeling op aarde te leren kennen.

Verder zijn kaartjes van de vier reizen van Paulus opgenomen.

Deze kinderbijbel is bedoeld voor kinderen van ongeveer 7 tot 12 jaar.

De losse verkoopprijs van deel 2 is gebonden f 44,90 (tot 30 september 1978 geldt de intekenprijs van f 37,90). De losse verkoopprijs van deel 1 (tweede druk). Het Oude Testament is gebonden f 54,90. Beide delen tegelijk gekocht zijn vanaf nu verkrijgbaar tegen de prijs van f 89,-.

We sluiten ons aan bij de wens van de uitgever, dat deze kinderbijbel zijn bestemming moge vinden in gezinnen, op scholen en zondagsscholen, bij jeugdclubs, om het Woord van God ingang te doen vinden in de harten van kinderen en zo moge medewerken aan de uitbreiding van Gods Koninkrijk!

B.

Kerstfeest in het rode dorp door T. Mateboer.

Drukkerij en uitgeverij Stark - Texel

Het verhaal gaat in hoofdzaak over een gezin, waarvan de vader werkloos is en dat daardoor weinig inkomsten heeft. Zo was het vele jaren geleden. Het gezin woont in de buurt, die het rode dorp wordt genoemd vanwege de rode daken van de huizen. Er naast woont een voddeman. Sjoerd mag er na schooltijd helpen en dan verdient hij een stuiver of zo. De voddeman drinkt en is onverschillig. Sjoerd praat met hem. Er gebeurt een en ander en dat blijft niet zonder uitwerking. Zo breken de dagen van het Kerstfeest aan. Het is een aardig verhaal, maar blijft wat de verandering ten goede betreft wel wat erg aan de oppervlakte. Het boekje telt 64 pagina's en kost gebonden f5,95.

B.

De schakel

Uitgeversmaatschappij Reformatorisch Gezinsblad b.v.
postbus 214, 4460 AE Goes.

We ontvingen twee nummers van de 5e jaargang van dit weekblad en wel de nrs. 1 en 3. Eerstgenoemd no. bevat artikelen van uiteenlopende aard voor jong en oud, o.a. over het kinderpostzegelgeld, vragen die jou bezig houden enz. Het andere no. is speciaal gewijd aan het feit, dat het 30 jaar geleden was, dat onze vorstin de troon besteeg. Er komt een meditatie in voor van Ds. H. Paul, een artikel over het nederlandse volk en het Oranjehuis, een kort verhaal, enz. Dit no.

bevat vele foto's, waaronder minder bekende.

Een abonnement op dit weekblad kost per half jaar f 45,-.

B.

..Al de werken van R. en E. Eskine, deel 4. Uitgeverij G. Kool - Veenendaal

Dit deel bevat verhandelingen van Ralph Erskine over Jesaja 42:6: Christus het Verbond des volks, Mattheus 28:18: Des Middelaars macht in hemel en op aarde, Openbaring 7:17: Het Lam in het midden des troons en 1 Korinthe 15:56: De kracht der zonde; en hoe de wet derzelve kracht is.

We kunnen met deze algemene aankondiging volstaan. De werken van de Erskines behoeven geen aanbeveling. Deze schrijvers zijn bekend en geliefd vanwege hun werk in het evangelie van Gods genade. We vinden het vooral in onze dagen nog een zegen, dat zulke werken opnieuw kunnen worden uitgegeven. Laat men zich zulke lektuur aanschaffen, niet om ze in de kast te zetten, maar om te lezen en te herlezen, opdat het onder de zegen des Heeren vrucht voor de eeuwigheid moge geven.

Aan de verhandelingen gaat vooraf een belangrijke voorrede van Ds. Th. van der Groe over oprecht gelovig aannemen en gebruik maken van de beloften des H. Evangelies. Die voorrede beslaat 44 blz. en is zeer lezenswaardig. We willen daar iets uit overnemen:

„Indien wij letten op de gelegenheid en predikwijze van deze twee Schotse leraren, zo zullen wij bevinden, dat zij de gehele inhoud van hun leer en onderwijs, alsmede van al hun vermaningen, opwekkingen, overtuigingen, besteringen, vertroosting en enz. doorgaans alleszins schoeien op de leest van **wet en evangelie**: arbeidende langs dezelve, met grote ernst en met niet minder kunst, bekwaamheid, aangenaamheid, en met een overvloedige verscheidenheid en kracht van zaken en redenen, om de mens eerst te brengen tot een grondige kennis en gevoelen van zijn geestelijke ellenden, en vervolgens van de rijke genade van onze Heere Jezus Christus, geopenbaard door het evangelie. En voorwaar, dit is de rechte trant of methode, om een gekruiste Christus, onder der Hemelse zegen, met vrucht te prediken, als men, aan de ene zijde het met alle ernst daarop toelegt, om de mensen uit de wet grondig te overtuigen van hun zonden, vloek en verdoemenis; en van hun blindheid, onmacht en dodelijke vijandschap tegen Christus; totdat zij, door de krachtadige werking des Heiligen Geestes, de last van hun rampzalige zielsellenden gevoelende, daaronder geheel voor God vernederd en aan hun harten diep gewond en verslagen worden. En als men daarop dan, aan de andere zijde, die gewonde en verslagen harten weder krachtig zoekt te bewerken met de heilzame beloften des evangelies, en die beloften, als kostelijke, zielgenezende pleisters, met een kunstige hand tracht te appliceren en ze wel ter degen vast te leggen op de bloedende wonden der arme verslagen.

zondaren. En op een dergelijke manier zijn Gods kinderen mede nog doorgaans te behandelen; beide de wet en het evangelie moeten gedurig, met ernst voor hen gepredikt worden, elk in zijn eigen orde en op zijn eigen wijze. Wanneer dan nu maar de Geest, die alles in allen werkt, deze prediking genadiglijk gelieft te vergezellen, dan is er een wijde deur voor Christus geopend, om „voorspoediglijk te rijden in Zijn heerlijkheid, op het Woord der waarheid, „Ps. 45:5. De De ganse kracht en wijsheid van de prediking zal hier dan voornamelijk liggen, in de rechte samenvoeging van die twee grote middelen der zaligheid, de **wet** en het **evangelie**.” Van der Groe gaat hier verder op in. Wat hij schrijft is te overdenken en in **praktijk** te brengen. Men leze zelf de voorrede van Van der Groe en de verhandelingen van Ralph Erskine.

Kool zorgde voor een buitengewoon mooie uitgave. Er komen nog meer delen. Dit deel kost f 37,50.

B.

**Zoekt U alleen verantwoorde boeken
Kom dan bij boekhandel Kool zoeken**

**Dus niet langer gezocht,
Daar al uw boeken gekocht.**

Wij leveren en verzorgen gaarne al uw in-
tekeningen van al uw

★ **Boekwerken - Bijbels - Psalmboeken, (uitsluitend Statenvertaling) - Houtbrandteksten - Tegels - Houtsnijwerk - Boekenleggers, enz. enz.**

UITGEVERIJ - BOEKHANDEL

KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal - Tel. 08385 -
13978 - Postbus 177 - Antwoordnummer 77
Giro 280572 - Bankrek. Rabobank Veenendaal
Rek. nr. 36.51.10.191.

Rustoord

**„Repos
Ailleurs”**

te Driebergen heeft weer kamers vrij voor hen die er uit moeten voor rust, om wat op te knappen. Huiselijke sfeer en geen T.V. of radio.
Tel.: 03438-2466

HOTEL

**DREYEROORD -
OOSTERBEEK**

Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.

**PLAATS UW
FAMILIEBERICHT IN
BEWAAR HET PAND**

**Voer bijbels, boeken en muziek
is LINDENBERG uniek!**

Grote voorraad
Snelle levering

Ook van de allernieuwste uitgaven.

**Lindenberg's
boekhandel**

Slaak 4-8 (postbus 4209)
ROTTERDAM 16

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

**TERUG NAAR
DE NATUUR**

De natuurgeneeswijze neemt een steeds grotere plaats in en geen wonder wanneer U de fantastische resultaten verneemt van hen: die één van de meer dan 40 verschillende kruidenrecepten bestelden, o.a. maag, maagzweer, niersteen reumatiek, gewrichtsreuma, schildklier, slapeloosheid, suiker, spataderen, vermagering, zenuwen, enz. enz.

Alle soorten zijn verpakt in kuren voor een maand
à f 12,50
(verzendkosten inbegrepen).

Vermeld wel duidelijk welke soort U wenst.

**Drogisterij
SIKKING**

Barrevoetstraat 5
Haarlem
Tel. 023 - 312882
Giro 190609

JEUGDAPPÈL

Georganiseerd door de Chr. Soc. Jeugdverenigingen van Driebergen en Rotterdam-West

THEMA	„Ik schaam mij het Evangelie van Christus niet”.
DATUM	D.V. zaterdag 7 oktober
PLAATS	Geref. Oosterkerk, Woudenbergseweg 44, Zeist
OPENING	10.30 uur precies
SPREKERS	Ds. A. v.d. Weerd van Zeist, Ds. G. Bouw van Scheveningen, Ds. H. C. v.d. Ent van Dordrecht-C, Ds. L. W. v.d. Meij van Middelharnis
TEVENS	Forumdiscussie o.l.v. Fr. Meyer en Informatief declamatorium over Hongarije
SLUITING	± 15.30 uur

De baten van deze dag zijn voor de Stichting „Kom over en help”

Vanaf de rijksweg Utrecht-Arnhem is de kerk a.v. te bereiken: afslag Driebergen-Zeist, richting Zeist. In Zeist bij de 1e stoplichten rechts. Dat is de Woudenbergseweg. Na 1e stoplichten links de kerk. Voor vervoer vanaf NS-station kan gezorgd worden; graag een telefoonje z.s.m. K. Hoefnagel, 030-315223.